gemeente Gemert-Bakel

Raadsbesluit

Bijlage bij agendanummer:
Zaaknr. 56616-2026

Onderwerp: Financiële verordening Gemert-Bakel 2026

De raad van de gemeente Gemert-Bakel,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 3 november 2026;

gelet op de Gemeentewet, artikel 212;

Besluit

Financiële verordening 2026

gemeente Gemert-Bakel

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. *Team:* iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college.
2. *Administratie:* het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Gemert-Bakel en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
3. *Financiële organisatie:* het onderdeel van de administratie dat systematisch financiële gegevens maakt en verwerkt van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Gemert-Bakel, teneinde te komen tot een goed inzicht in:
    a. De financieel-economische positie;
    b. Het financiële beheer;
    c. De uitvoering van de Begroting;
    d. Het afwikkelen van vorderingen en schulden;
    e. Alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover.
4. *Rechtmatigheid:* het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving.
5. *Rechtmatigheidsverantwoording:* de rapportage van burgemeester en wethouders waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.
6. *Doelmatigheid:* het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen.
7. *Doeltreffendheid:* de mate waarin de beoogde prestaties en (maatschappelijke) effecten van het beleid ook daadwerkelijke worden behaald.
8. *Beleidsplan:* document dat inzicht geeft in de doelen die de gemeente wil bereiken (wat).

9. *Beheerplan:* document dat inzicht geeft in hoe de doelen bereikt worden en welke middelen daaraan verbonden zijn (hoe).
10. *Besluit begroting en verantwoording (BBV)*: de wettelijke eisen voor de opzet en inhoud van de Begroting en Jaarrekening zijn vastgelegd in dit besluit.
11. *Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado):* een wettelijk besluit in Nederland dat de specifieke regels en richtlijnen vastlegt voor de accountantscontrole van de jaarrekeningen van decentrale overheden.

Hoofdstuk 2 Begroting en verantwoording

Artikel 2 Planning- en controlcyclus

1. Het college biedt jaarlijks aan de raad een bestuurlijke planning voor het volgende begrotingsjaar aan. In deze planning zijn de data opgenomen met betrekking tot het aanbieden en vaststellen van de volgende planning- en controlproducten:
    a. Kadernota;
    b. Begroting en meerjarenraming;
    c. Financiële rapportages;
    d. Jaarstukken, bestaande uit het Jaarverslag en de Jaarrekening;
    e. Voorstel voor vaststelling van belastingen, rechten, heffingen, leges en grondprijzen;
    f. Rapportages over de stand van zaken bouwgrondexploitatie.
2. Het college beoordeelt ten minste eenmaal per raadsperiode of actualisatie van de volgende verordeningen en nota's noodzakelijk is en legt deze ter vaststelling aan de raad voor indien wijzigingen in wet- en regelgeving, bestuurlijke inzichten of andere relevante ontwikkelingen daartoe aanleiding geven:
    a. Financiële verordening;
    b. Controleverordening;
    c. Nota activering, waardering en afschrijving;
    d. Nota reserves en voorzieningen;
    e. Nota grondbeleid;
    f. Nota treasury;
    g. Nota risicomanagement;

Artikel 3 Kadernota

Het college biedt jaarlijks voor het zomerreces in juli aan de raad een begrotingsnota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de Begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming voor de komende drie begrotingsjaren.

Artikel 4 Begroting en meerjarenraming

1. De raad stelt bij aanvang van iedere nieuwe raadsperiode een programma-indeling voor de komende raadsperiode vast. Hierin wordt de koppeling gemaakt met de vanuit het Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV) voorgeschreven taakvelden en beleidsindicatoren. Vanuit het BBV heeft de raad de bevoegdheid te schuiven tussen de programma’s en het college de bevoegdheid om te schuiven binnen de programma’s.
2. Bij de Begroting wordt van de nieuwe investeringen, het benodigde investeringskrediet weergegeven.
3. De raad geeft per programma een overzicht van de geprognotiseerde baten en lasten voor het betreffende begrotingsjaar en de komende drie begrotingsjaren (meerjarenraming).
4. Alle incidentele baten en lasten boven de € 10.000 worden betrokken in de berekening van het structurele saldo.

Artikel 5 Autorisatie Begroting, investeringskredieten en begrotingswijzigingen

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de Begroting:
   a. De baten en lasten per programma;
   b. Algemene dekkingsmiddelen;
   c. Totale overheadkosten;
   d. Bedrag voor heffing vennootschapsbelasting;
   e. Post onvoorzien;
   f. Investeringskredieten.
2. De raad autoriseert met het vaststellen van de Begroting de investeringskredieten en geeft aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.
3. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de Begroting geautoriseerd.
4. Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar, waarvan de investeringskredieten niet in de Begroting zijn opgenomen, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel en een voorstel voor het autoriseren van een investeringskrediet aan de raad voor.
5. De raad is bevoegd gedurende het jaar de Begroting tussentijds te wijzigen.

Artikel 6 Financiële rapportages

1. De inrichting van de financiële rapportages sluit aan bij de programma-indeling van de Begroting.
2. Het college informeert de raad door middel van twee tussentijdse financiële rapportages over de verwachte realisatie van de Begroting van de gemeente. Eenmaal voor het zomerreces (juli) en eenmaal aan het einde van het jaar (december).
3. De financiële rapportage gaat in op afwijkingen ten opzichte van de Begroting en bevat een overzicht met minimaal de volgende onderdelen:
   a. Afwijkingen baten en lasten totaal en per programma;
   b. Inzicht in structurele en incidentele bijstellingen;
   c. Eventuele begrotingswijzigingen;
   d. Stand van zaken bezuinigingen;
   e. Stand van zaken post onvoorzien;
   f. Kansen en risico's van de gemeente.
4. In de Begroting wordt een post onvoorziene uitgaven opgenomen. Het college is bevoegd om over de post onvoorziene uitgaven te beschikken. In de financiële rapportages legt het college verantwoording af aan de raad over de genomen besluiten.
5. Het college biedt twee keer per jaar een rapportage aan over de stand van zaken bouwgrondexploitatie ter vaststelling door de raad.

Artikel 7 Jaarstukken

1. De Jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de Jaarrekening.
2. Het Jaarverslag bestaat uit:
   a. Programmaverantwoording: hierin wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de in de Begroting opgenomen plannen, inclusief de realisatie van baten en lasten;
   b. Paragrafen: verantwoording over de verplichte paragrafen (op grond van het BBV) en andere paragrafen die de gemeente heeft opgenomen in de Begroting;
   c. Rechtmatigheidsverklaring: schriftelijke verklaring over de rechtmatigheid die het college afgeeft bij de Jaarrekening (indien wettelijk verplicht).
3. De Jaarrekening bestaat uit:
   a. Het overzicht van baten en lasten met toelichting;
   b. De balans met toelichting;
   c. De rechtmatigheidsverantwoording;

d. De overige gegevens, waaronder de accountantsverklaring;
e. SISA (Single Information en Single Audit) verantwoording;
f. Bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

4. In de Jaarrekening wordt van de lopende investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
5. Gelijktijdig met het aanbieden van de Jaarstukken biedt het college de raad het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

Hoofdstuk 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 8 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de Jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen boven de maximale verantwoordingsgrens zoals bedoeld in artikel 58b, vierde lid, BBV.
2. Rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden worden gepresenteerd in de rechtmatigheidsverantwoording bij de Jaarrekening door middel van de meest actuele modelverantwoording uit de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) groter dan 1‰ van de totale lasten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de reserves nader toegelicht.

Artikel 9 Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het college biedt de raad jaarlijks ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 10 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde Begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de Begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van lasten en/of investeringen als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage of begrotingswijzigingen.
d. Er is sprake van een overschrijding die rechtstreeks voortvloeit uit gewijzigde wet- en regelgeving, jurisprudentie of uitvoeringsvoorschriften.

5. Zowel onderschrijdingen van lasten en kredieten als ook afwijkingen op baten, zijn rechtmatig mits deze tijdig gemeld worden. Tijdige melding is als deze tot en met het vaststellen van de Jaarrekening aan de raad kenbaar worden gemaakt. Bijvoorbeeld via een tussentijdse rapportage, Jaarrekening, raadsinformatienota of melding in een commissie- of raadsvergadering.
6. Conform de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV worden onrechtmatigheden, acceptabele afwijkingen en niet-acceptabele afwijkingen als volgt gemeld: acceptabele afwijkingen en niet-acceptabele afwijkingen worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording en de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 11 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Hoofdstuk 4 Financieel beleid

Artikel 12 Activering, waardering en afschrijving vaste activa

1. Alle vaste activa, zowel met economisch als maatschappelijk nut, dienen afgeschreven te worden.
2. De regels omtrent de wijze waarop vaste activa worden geactiveerd, gewaardeerd en afgeschreven is vastgelegd in de ‘Nota activering, waardering en afschrijving’.
3. De nota wordt geactualiseerd overeenkomstig artikel 2, tweede lid van deze verordening en ter vaststelling aan de raad aangeboden.
4. De nota bevat in ieder geval:
   a. Criteria voor het activeren van activa;
   b. Criteria voor het waarderen van activa;
   c. Afschrijvingsmethoden;
   d. Maximale afschrijvingstermijnen.

Artikel 13 Reserves en voorzieningen

1. De regels omtrent reserves en voorzieningen worden vastgelegd in de ‘Nota reserves en voorzieningen’.
2. De nota reserves en voorzieningen wordt geactualiseerd overeenkomstig artikel 2, tweede lid van deze verordening en ter vaststelling aan de raad aangeboden.
3. Deze nota bevat in ieder geval:
   a. Uitgangspunten inzake reserves en voorzieningen;
   b. Beslispunten met betrekking tot vrijval, aanvullen, instellen en opheffen van bestaande reserves en voorzieningen.

Artikel 14 Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van goederen, werken en diensten wordt een systeem van kostentoerekening gehanteerd. Bij de kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten, de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa.
3. De verdeelsleutel voor het verdelen van kosten zijn de ambtelijke uren.

4. Voor de gemeentelijke rechten en heffingen worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.
5. De rente die aan de taakvelden wordt doorbelast, wordt toegerekend op basis van een renteomslagpercentage. Voor het berekenen van het renteomslagpercentage volgen wij de voorgeschreven methode in het BBV. Deze rente kan op 0,5% worden afgerond.
6. Voor de rente die aan de bouwgrondexploitatie wordt doorbelast volgen wij de voorgeschreven methode in het BBV. Deze rente wordt niet afgerond. Via een nader besluit kan dit percentage ook gehanteerd worden voor andere gesloten financieringen.
7. In geval van projectfinanciering wordt aan het betreffende actief een rentepercentage gekoppeld van de daarvoor afgesloten lening.
8. Conform de bepalingen binnen het BBV worden alle geschreven uren op de grondexploitaties doorbelast.

Artikel 15 Prijzen economische activiteiten

Bij het verrichten van economische activiteiten handelt de gemeente overeenkomstig de regels uit de Wet markt en overheid.

Artikel 16 Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor belastingen, rechten, heffingen en prijzen.
2. De hoogte van de gemeentelijke tarieven, heffingen en prijzen voor de door de gemeente verstrekte diensten, wordt door de raad bij verordening vastgesteld.

Artikel 17 Grondbeleid

De nota grondbeleid wordt geactualiseerd overeenkomstig artikel 2, tweede lid van deze verordening en ter vaststelling aan de raad aangeboden met daarin minimaal:

1. De strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
2. Het beleid ten aanzien van de grondprijzen.

Artikel 18 Financieringsfunctie (treasury)

1. Het college zorgt bij het uitoefenen van de financieringsfunctie voor:
   a. Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de Begroting uit te kunnen voeren;
   b. Het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
   c. Het minimaliseren van de in- en externe verwerkingskosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
   d. Het optimaliseren van het rendement van de beschikbare liquiditeiten binnen de gegeven wettelijke kaders.
2. De nota treasury wordt geactualiseerd overeenkomstig artikel 2, tweede lid van deze verordening en ter vaststelling aan de raad aangeboden waarin minimaal de uitgangspunten, doelstelling, richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie worden beschreven.

Artikel 19 Risicomanagement en weerstandsvermogen

De nota risicomanagement wordt geactualiseerd overeenkomstig artikel 2, tweede lid van deze verordening en ter vaststelling aan de raad aangeboden met daarin minimaal:

1. De doelstellingen en reikwijdte van risicomanagement;
2. Het beleid ten aanzien van het gewenste weerstandsvermogen;
3. Wet- en regelgeving: eisen in het kader van risicomanagement.

Artikel 20 Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het college stelt voor ieder kapitaalgoed een beheerplan en een meerjarenonderhoudsplan vast.
2. Het meerjarenonderhoudsplan wordt ten minste eenmaal per vier jaar geactualiseerd en vastgesteld. Het meerjarenonderhoudsplan wordt opgesteld binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders en wordt ter informatie aan de raad aangeboden.
3. Indien het college vaststelt dat het meerjarenonderhoudsplan niet uitvoerbaar is binnen de door de raad vastgestelde financiële kaders, legt het college de raad een voorstel voor tot wijziging van de financiële kaders, waaronder de beschikbare budgetten, kredieten of onderhoudsvoorzieningen.
4. Het college verwerkt de financiële gevolgen van het meerjarenonderhoudsplan en de eventuele wijzigingen daarvan in de begroting en de meerjarenraming overeenkomstig de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
5. Een beheerplan onderhoud kapitaalgoederen bevat minimaal:
    a. De omvang van het areaal;
    b. Noodzakelijke maatregelen en daarbij behorende kosten voor het behalen van de doelen uit het beleidsplan.

Hoofdstuk 5 Administratie en interne controle

Artikel 21 Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij dienstbaar is voor:

1. Het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de teams;
2. Het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden en contracten;
3. Het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
4. Het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
5. Het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de Begroting en relevante wet- en regelgeving;
6. De controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie;
7. De controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de Begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 22 Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de Jaarstukken en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking.
2. Het college waarborgt de rechtmatigheid van de beheershandelingen.
3. Het college neemt bij afwijkingen maatregelen tot herstel.
4. Het college draagt zorgt voor systematische controle (interne audit) op de goede werking van de verantwoordelijkheden genoemd onder lid 1, 2 en 3 en verklaart hierover in de rechtmatigheidsverantwoording.

Hoofdstuk 6 Financiële organisatie

Artikel 23 Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor en legt (in een besluit) vast:

1. Een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken aan de teams;
2. Een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
3. De verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
4. De regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
5. De kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de taakvelden.

Artikel 24 Inkoop en aanbesteding

Het college zorgt voor het beleid en interne regels voor de inkoop en aanbesteding van goederen, werken en diensten. De regels waarborgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met de regels van de Europese Unie.

Artikel 25 Subsidieverstrekking en steunverlening

Het college draagt zorgt voor het beleid en interne regels omtrent de toekenning van steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen. De regels waarborgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met de regels hierover van de Europese Unie en de subsidieverordening van de gemeente Gemert-Bakel.

Artikel 26 Hardheidsclausule

De raad kan voor bepaalde gevallen de verordening (met inachtneming van artikel 212 van de Gemeentewet) buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing, gelet op het belang dat deze verordening beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 27 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt daags na bekendmaking in werking.
2. Deze verordening treedt in de plaats van de “Financiële verordening gemeente Gemert-Bakel 2025” vastgesteld door de raad op 30 oktober 2025.

Artikel 28 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam ”Financiële verordening Gemert-Bakel 2026”.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering 10 december 2026.

de raad van de gemeente Gemert-Bakel,
de griffier, de voorzitter,

[Signer 1.Signature]
[Signer 1.Initials] [Signer 1.Complete surname]

[Signer 2.Signature]
[Signer 2.Initials] [Signer 2.Complete surname]